

Ομιλία του Αντιπροέδρου του Δ.Σ. του Δ.Μ.Κ.Ο.

**κ. Θεόδωρου Χαλμούκη που εκφωνήθηκε στο Πέτρινο κτήριο -
Κεντρική Πλατεία που εκφωνήθηκε την 9^η Δεκεμβρίου 2023**

στην παρουσίαση του λευκώματος με τίτλο: «Πρόσωπα του 1943»

Κυρίες και κύριοι,

με τον οφειλόμενο, στο πρόσωπο του καθενός, σεβασμό και σε ότι ο καθένας από εσάς εκπροσωπεί σας καλωσορίζω στην εκδήλωση του Δημοτικού Μουσείου Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος και στην παρουσίαση του φωτογραφικού λευκώματος με το γενικό τίτλο

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ 1943

Θα προσπαθήσω σε αδρές γραμμές να αιτιολογήσω το σκοπό της έκδοσης του λευκώματος στη διατήρηση εκείνων των γεγονότων που διαδραματίστηκαν το Δεκέμβρη του 1943, στην προσωποποίηση της μνήμης όλων όσων φωτογραφικά απεικονίζονται στο λεύκωμα, καθώς και στη χρησιμότητά του στην κοινωνία των Καλαβρύτων και στους επισκέπτες του Μουσείου.

Η φιλόσοφος Χάνα Άρεντ δημιουργεί το υπόβαθρο για να ζωγραφίσει τις προσωπογραφίες της στο βιβλίο της «Ανθρωποι σε ζοφερούς καιρούς» με αυτά τα λόγια Πεποίθησή μου είναι ότι και στους πιο ζοφερούς καιρούς έχουμε τα δικαιώμα να περιμένουμε μια έκλαμψη και ότι μια τέτοια έκλαμψη ενδέχεται κάλλιστα να έρθει από το αβέβαιο, τρεμουλιάρικο και συχνά ασθενικό φως, που ορισμένοι άνθρωποι θα ανάψουν με τη ζωή και το έργο τους και θα το σκορπίζουν όσο ζουν.

Κάπως έτσι μου δημιουργήθηκε κι εμένα η πεποίθηση ότι και τα πρόσωπα που απεικονίζονται φωτογραφικά στο λεύκωμα, που έχετε στα χέρια σας, το κάθε ένα ξεχωριστά εκπέμπει το δικό του μικρό φωτεινό σημάδι, τη δική του μικρή φλόγα που όλο και ξεπετιέται στην προσπάθεια της να συνενωθεί με τη διπλανή της και μετά με

τις άλλες για να μας δώσουν αυτή την έκλαμψη, να μας ανησυχήσουν, να φωτίσουν το λογισμό μας, να γυρίσουμε πίσω το βλέμμα μας και να ακούσουμε ότι κάτι μας λένε κάθε χρόνο, εδώ και 80 χρόνια. Όλοι εκείνοι οι άνθρωποι, τα πρόσωπα του 1943 , συνεχίζουν να συνομιλούν μαζί μας. Η ζωή τους, η σύντομη ζωή τους και το έργο τους συνεχίζουν να μας απασχολούν, σαν κάτι να κατατρώει το μέσα μας. Αναμνήσεις, μαρτυρίες, φωτογραφίες συγκεντρώνονται και δημοσιεύονται, εκδίδονται σε βιβλία. Εκατοντάδες οι σελίδες, χιλιάδες οι λέξεις που περιγράφουν τη ζωή τους και το έργο τους κι όμως υπάρχει ακόμα υλικό για να φωτίσει τις αιτίες που μας αφήνουνε μισούς από την ιστορική αλήθεια.. Εκείνο όμως που καταλαβαίνουμε είναι ότι καμιά ριπή, κανενός πολυβόλου δεν μπορεί να σταματήσει και να σβήσει αυτό το φως της ζωής της μνήμης.

Αυτό το φως κουβαλάει το λεύκωμα. Είναι μια ακόμα μαρτυρία από τον αιματοβαμμένο Δεκέμβρη, το Δεκέμβρη της καταστροφής, το Δεκέμβρη της εκτέλεσης που πρέπει να αναζητήσουμε την αιτία του στα συμβάντα που μεσολαβούν από τη μάχη της Κερπινής 2 1/2 μήνες νωρίτερα στις 16 Οκτωβρίου του 1943, μεταξύ του Ανεξάρτητου Τάγματος Καλαβρύτων και του Γερμανικού λόχου.

Το λεύκωμα αυτό έρχεται να προστεθεί στα προηγούμενα που έχουν εκδοθεί είτε από το Δήμο Καλαβρύτων είτε από το ΔΜΚΟ σε μια προσπάθεια να συμπληρωθεί ο κόκκινος κύκλος της ιστορίας του Δεκέμβρη του 1943.

Είναι μια συνθετική παρουσίαση των Καλαβρυτινών οικογενειών που αποτελούσαν την κοινωνία της τότε κοινότητας, τρία χρόνια μετά την έναρξη του Β΄ παγκοσμίου πολέμου μέσα από φωτογραφίες που σώθηκαν και αποτελούν οικογενειακά κειμήλια, αλλά και ιστοριογραφικά τεκμήρια.

Στις σελίδες του επιχειρείται η ανασύσταση της ιστορικής μνήμης ακολουθώντας τη διαδρομή της ανασυγκρότησης των οικογενειών από τις φωτογραφίες που είναι η ταυτότητα των προσώπων. Οι φωτογραφίες, αφότου ανακαλύφθηκαν , η προσπάθεια ταξινόμησης και ομαδοποίησής τους σε κάνει να νιώθεις μια παράξενη εγγύτητα με τους νεκρούς, καθώς τις παρατηρείς και προσεκτικά τις εξετάζεις.

Φωτογραφίες στις οποίες αποτυπώνονται μορφές ανθρώπων με καλοφτιαγμένο σαγόνι, γεμάτα χείλη, όμορφες βαθιές κόγχες ματιών, ονειροπόλα βλέμματα. Αρμονικά χαρακτηριστικά και ιδιαίτερα γνωρίσματα. Φωτογραφίες που γίνονται αντικείμενο

μελέτης που ο κάθε παρατηρητής με τα δικά του μάτια μπορεί να διακρίνει, να ξεχωρίσει τα στοιχεία εκείνα και να προχωρήσει με τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή του στη δημιουργία- σύνθεση της δικής του ιστορίας για τα πρόσωπα και τις οικογένειές τους που απεικονίζονται στις σελίδες του λευκώματος.

Φωτογραφίες που ήταν φυλαγμένες σε φακελάκια , φακέλους , σε χαρτονένια κουτιά, ακόμα και σε κλειδωμένα βαλιτσάκια, σκόρπιες και ανακατεμένες, καλά φυλαγμένες σε ντουλάπια ή ντουλάπες με ετικέτες που έγραφαν «οικογενειακές φωτογραφίες» έρχονται να διαδραματίσουν το δικό τους ιστορικό ρόλο. Να ανασυγκροτήσουν τις χαμένες οικογένειες στο δικό μας παρόν. Παράλληλα έρχονται και να μας θυμίσουν πόσο εύκολο είναι να χαθεί κάποιος, να πέσει για πάντα στην αφάνεια και στο σκοτάδι της λήθης όταν στη θέση της φωτογραφίας είναι η σκιά ενός προσώπου. Αλήθεια πόσα πολλά μπορεί να πει μια φωτογραφία. Πόσα ισχυρά και αναγκαία μηνύματα μπορεί να μεταδώσει σε μια κοινωνία του 21^{ου} αιώνα, αυτή που προέρχεται από τα μέσα του προηγούμενου αιώνα.

Είναι η σειρά των ασπρόμαυρων φωτογραφιών των δικών μας νεκρών να φωνάξουν για (όλα όσα έγιναν λάθος)τα λάθη μας.

Ογδόντα χρόνια καταστροφής. Όσα χρόνια κι αν περάσουν η εκτέλεση θα υπάρχει για να μας θυμίζει ότι υπήρξε, ότι άφησε το ιστορικό αποτύπωμά της ως ιστορικό και τραυματικό γεγονός που θα αναζητά διαχρονικά την επικαιρότητά του καθώς το τραύμα παραμένει ανοικτό για ένα και μόνο λόγο, για να μας θυμίζει ότι η μνήμη των νεκρών πατεράδων και των μανάδων πια είναι ιερή και δική μας υποχρέωση είναι η διατήρησή της.

Η13η Δεκεμβρίου, η ημέρα της καταστροφής των Καλαβρύτων, οφείλει να είναι για όλους μας η επέτειος μνήμης που τροφοδοτεί και τροποποιεί τις στάσεις και τις συμπεριφορές μας, που μας στρέφει στην αναψηλάφηση του εσωτερικού μας κόσμου, "ενδον σκάπτε" αναφέρει ο φιλόσοφος Ρωμαίος αυτοκράτορας Μάρκος Αυρίλιος, να είναι μια ευκαιρία αναστοχασμού απέναντι στη θεμελιώδη αξία της ζωής του κάθε ανθρώπου.

Χρειάζεται λοιπόν προσοχή για να μη μετατραπεί αυτή η ιερή επέτειος σε ένα event λίγων ωρών.

Ας είναι η αφορμή κι ας παραμείνει ως τέτοια για να ανασυνθέτουμε εμείς με γεγονότα και ονόματα τη δική μας προσωπική μαρτυρία.

Είμαστε οι άμεσοι κληρονόμοι αυτής της μνήμης, είμαστε αυτοί που στο ετήσιο προσκλητήριο πένθους διαβάζουμε τα ονόματά τους σε μια προσπάθεια συνύφανσης μνήμηστος παρελθόντος και του μέλλοντος.

Αυτή η ανάκληση της μνήμης είναι καρπός βαθέως σεβασμού στους προσφιλείς νεκρούς μας, που τους περισσότερους τους συναντήσαμε και τους γνωρίσαμε από τις σχεδόν καθημερινές εξιστορήσεις των μανάδων μας, εκείνων των γυναικών των Καλαβρύτων που με αξιοπρέπεια και ταπεινότητα έζησαν τον αγώνα της καθημερινής τους επιβίωσης και με τη στάση τους μας δίδαξαν τις αξίες της αρετής και της καλοσύνης, απέναντι ακόμα και σ' αυτούς τους ανθρώπους που τους ξεκλήρισαν και αφάνισαν τις οικογένειες τους και τις έκαναν να ζουν καθημερινά με το δράμα της απώλειας.

Χρειάστηκε πολύς χρόνος και να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για να βρεθεί ποιος και τι μπορεί να είχε απομείνει. Να επικοινωνήσεις με πολλούς ανθρώπους, να τους παροτρύνεις για να μη παραμείνουν σε στάση αδιαφορίας και να μην επιλέξουν τη λήθη, να τους φέρεις σε διάθεση και επιθυμία συμμετοχής για να ανακαλυφθούν ακόμα και σήμερα κι άλλα στοιχεία κι άλλες λεπτομέρειες, πράγματα εξίσου πολύτιμα που έχουν διαφύγει από το πέρασμα του χρόνου κι όσο ακόμα είναι στη ζωή οι άνθρωποι που έζησαν τα γεγονότα

Οι συστηματικές και επίμονες πρωτοβουλίες και προσπάθειες του προέδρου του Δ.Σ του ΔΜΚΟ κ Χρίστου Φωτεινόπουλου με τη συμπαράσταση και των άλλων μελών του Δ.Σ. , κυρίως όμως των υπαλλήλων -εργαζομένων του Μουσείου 1. Σάββα Καζανη, 2. Δήμο Γκρέστα, 3. Ελένη Σκέντζου ,4.Κατερίνα Μαγκλάρα είχαν αξιέπαινο αποτέλεσμα.

Αξίζει να γίνει ιδιαίτερη αναφορά και στον Γιόναταν, τον αντικατέστησε ο Γιοχάνες, τον εθελοντή 18χρονο από τη Λειψία που με τη συμμετοχή του για ένα οκτάμηνο στις δράσεις και δραστηριότητες του Μουσείου αναδεικνύει όχι μόνο την αξία του εθελοντισμού, αλλά και τη γαλούχηση της νέας γενιάς στην αξία της συνύπαρξης των ανθρώπων χωρίς διακρίσεις και στερεότυπα. Γιατί αυτές οι διακρίσεις είναι η σπίθα της πυρκαϊάς του πολέμου.

Το ζητούμενο είναι να βρούμε κοινούς τόπους, χρυσές τομές που να εμπεριέχεται η αρχή της συνοδοιπορείας και όχι η αντιπαλότητα και ο ανταγωνισμός. Πρέπει το θυμικό μας και η λογική μας να αναμοχλεύονται διαρκώς και να μας βοηθάνε να βλέπουμε τον κόσμο αλλιώς, να κατανοούμε και να συμπάσχουμε έστω και για μια στιγμή μόνο. Κι αυτές οι στιγμές αθροιζόμενες βοηθούν να γινόμαστε καλύτεροι όχι μόνο εμείς, αλλά ακόμα, και οι βασανισμένοι άνθρωποι, να μη λησμονούν την ανθρωπιά τους, να μη σταματούν να σκέφτονται. Όπως μας έδειξαν με τη στάση τους οι Καλαβρυτινές μανάδες, Στο τέλος και οι ίδιες χρησιμοποίησαν την ένταση του πένθους τους σαν όπλο, απέναντι στις καταστροφές του πολέμου.

Μας θλίβουν οι πόλεμοι, αυτοί γεννούν τη θλίψη, την απελπισία και τους αχόρταγους ισορροπιστές του τρόμου. Οι πόλεμοι για τον Πλάτωνα, που έζησε τον Πελοποννησιακό πόλεμο, έχει μια και μόνη αιτία, την ανθρώπινη απληστία " που ξεκινάει από τα σώμα και τις επιθυμίες του για την απόκτηση εξουσίας και χρήματος.

«ΔΙΑ ΓΑΡ ΤΗΝ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΚΤΗΣΙΝ ΠΑΝΤΕΣ ΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ».

Δεν υπάρχει δίκαιος πόλεμος διακηρύσσει ο Έλληνας φιλόσοφος ΠΛΑΤΩΝ

Η θεωρία του δίκαιου πολέμου ως αποτέλεσμα της θεϊκής κρίσης, που απομακρύνει από την αμαρτία και τιμωρεί τους ηττημένους σύμφωνα με τον ιερό Αυγουστίνο αποκηρύσσεται από τον Πλάτωνα, ο οποίος λέει ότι ο άνθρωπος ευθύνεται για τον πόλεμο.

Στην τροφοθήκη του πολέμου φωλιάζουν, η κρίση των ιδεολογιών, η κρίση των πολιτικών κομμάτων, ο ξέφρενος ατομισμός, ο αχαλίνωτος καταναλωτισμός, η αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων, ο εξαναγκασμός σε εκπατρισμό. Σε ένα τέτοιο χώρο κινείται μια ρευστή, απονευρωμένη κοινωνία, όπου κάθε λογική έχει κατατροπωθεί με συνέπειες όχι ιδιαίτερα καθησυχαστικές. Η εποχή μας είναι ρευστή και απαιτεί περίσκεψη και όχι βιασύνη. Στα ζοφερά περιβάλλοντα επικρατούν η σύγχυση, η αξιακή αποσύνδεση και η κοινωνική διάλυση.

Οι ζοφεροί καιροί δεν είναι κάτι καινούριο και δεν αποτελούν κάτι σπάνιο στην ιστορία. Γι αυτό πρέπει το βλέμμα μας να στρέφεται προς τα πίσω. Ο ίσκιος των περασμένων, ιδιαίτερα των τραγικών συμβάντων, μπορεί να συνταράξει και να

συνεφέρει τη λογική. Οι αφηγήσεις και οι μαρτυρίες συντελούν προς το σκοπό αυτό. Ο σημαντικότερος παράγοντας προς την αλλαγή είναι η σχολική τάξη στο μάθημα της ιστορίας. Αυτό είναι το μέρος που χτίζεται δυνητικά η δημοκρατία.

Ο Θεόδωρος Ρούσβελτ ο 26ος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών έχει χαρακτηριστικά πει: «όσο περισσότερα γνωρίζεις για το παρελθόν τόσο καλύτερα προετοιμάζεσαι για το μέλλον».

Αλλά και ο φιλόσοφος σημειολόγος και μυθιστοριογράφος Ουμπέρτο Έκο στο βιβλίο του «Χρονικά μιας ρευστής κοινωνίας» σημειώνει: ένας άνθρωπος με κοινή λογική που στρέφεται συχνά στην ιστορία, βέβαιος ότι μαθαίνοντας όσα συνέβησαν, συχνά καταλαβαίνει αυτά που θα μπορούσαν να συμβούν.

Οφείλουν γι' αυτό «Τα μάτια μας να είναι ανοιχτά και πάντα άγρυπνα τα μάτια της ψυχής μας», σύμφωνα με τον εθνικό μας ποιητή..

Κυρίες και κύριοι,

Η ποιήτρια Κική Δημουλά θεωρεί τη μνήμη Κύριο όνομα των θλίψεων μόνον ενικού αριθμού και άκλιτη. Η μνήμη, φορτική και ανυπόφορη από τον πόνο της μοναξιάς και της ενθύμησης όσων δεν υπάρχουν γίνεται αφόρητη για τον άνθρωπο που καλείται να την σηκώσει και βαρύνοντας τον τον κάνουν να στρέφεται στη λήθη. Αυτή η επιλησμονή είναι η μόνη οδός για να αντέξει ο άνθρωπος την καθημερινή φθορά και την απελπισία του. Λήθη που έρχεται κατατρώγοντας αναμνήσεις και συναισθήματα με σκοπό την ανακούφιση από τη θλίψη και προσφέροντας παρηγοριά μέσω της πίστης στην αιώνια ζωή ή της εξύμνησης της ζωής των νεκρών. Είναι η πανοπλία του ανθρώπου απέναντι στο χρόνο, τη φθορά και το θάνατο που όλα του τα έχει πάρει. Μνήμη και λήθη, ένα δίπολο που μοιάζει τόσο ανταγωνιστικό όσο και επικοινωνιακό, που λειτουργούν ως φυσικές δυνάμεις, ως μηχανισμοί διάσωσης του ανθρώπου από το χρόνο, τη φθορά, την προσωρινότητα, την απώλεια. Ένα διαρκές πηγαϊνέλα. Θυμάμαι, άρα ζω. Ξεχνάμε. Θάνατος οριστικός. Η ολοκληρωτική εγκατάλειψη στη λήθη κλυδωνίζει και τη δική μας ύπαρξη. Δεν θέλουμε άλλες απώλειες από το παρελθόν, γιατί ελλιπής θα είναι και η αίσθηση της δική μας ζωής. Και έρχεται η μνήμη να ενοχλήσει τη λήθη ζητώντας της πίσω όσα εκείνη της πήρε στο πέρασμα του χρόνου, έστω και επιλεκτικά. Ως αντιστάθμισμα στην επώδυνη απώλεια. Ως αφανής ψυχοθεραπεύτρια, κρατώντας ζωντανό και άσβηστο ό,τι χάθηκε. Ζητά εκείνες τις

στιγμές του παρελθόντος που είναι βαθιά χαραγμένες μέσα μας, που τροφοδοτούν τη σχέση μας με τους δικούς μας απόντες από την εγκόσμια ζωή.

Η σχέση που εξακολουθεί να μας συνδέει με τους γονείς μας, τους παππούδες και τις γιαγιάδες μας δεν τελειώσε με το δικό τους θάνατο. Θα τελειώσει όταν η δική μας ζωή φτάσει στο τέλος της. Τότε μόνο ο καθένας μας αποφασίζει να λησμονήσει ότι αγάπησε. Γι' αυτό πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί κι αυτή τη μνήμη να την κληροδοτήσουμε ακέραια στους δικούς μας συνεχιστές, που είναι τα παιδιά μας. Χωρίς προσκολληθείς και εμμονές. Για να ξέρουν ποια είναι η ρίζα τους και τι πρέπει να προσέχουν. Οι φωτογραφίες μπορούν να επιτύχουν αυτή τη συνάντηση, καθώς ως διαμεσολαβητές διασώζουν στο παρόν (στο εδώ και το τώρα) αυτό που υπήρξε (άλλοτε κι εκεί). Πίσω από κάθε φωτογραφία κρύβεται ο παντοδύναμος χρόνος, άπιαστος και φευγάλος, ωστόσο προσβάσιμος ως στιγμή. Κι αυτή η στιγμή είναι που μας επιτρέπει μια συνάντηση με τα πρόσωπα του παρελθόντος θυμίζοντας μας ταυτόχρονα και το εφήμερο της ύπαρξης. Είναι η παρουσία μιας απουσίας, πάνω στη χάρτινη αθανασία της φωτογραφίας που προσπαθούμε να διασώσουμε από τον αμετάκλητο αφανισμό, ίσως προκαλώντας έτσι μια περιληπτική προσδοκώμενη Δευτέρα παρουσία τους.

Η μνήμη μας ακολουθεί ως ιστορία της μικρής μας ύπαρξης για να μας θυμίζει πόσο κοντά είναι κάθε στιγμή η ανατροπή των πραγμάτων. Λειτουργεί σαν άσκηση εγρήγορσης απέναντι στην αρχέγονη ενοχή μας για όσα επιτρέπουμε στη λήθη να αποσπάσει από εμάς.

Γι αυτό έχουμε ακόμα ανάγκη από πληροφορίες τις οποίες μπορούν να μας δώσουν άνθρωποι που γνωρίζουμε από παλιά. Αρκεί να τους ρωτήσουμε. Με αυτό τον τρόπο το παρελθόν θα είναι παρόν στο σήμερα και στο αύριο. Αυτό πραγματεύεται και νομίζω ότι το επιτυγχάνει το ΔΜΚΟ με την έκδοση αυτού του φωτογραφικού λευκώματος με το γενικό τίτλο «ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ 1943» Το οφείλαμε ως κοινωνία στα έγκλειστα στο Δημοτικό Σχολείο Καλαβρύτων γυναικόπαιδα και στους εκτελεσμένους άνδρες στη χωράφι του Καπή.

.....ΤΕΛΟΣ.....

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΧΑΝΑ ΑΡΕΝΤ: ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΕ ΖΟΦΕΡΟΥΣ ΚΑΙΡΟΥΣ

ΜΠΙΕΝΗΣ ΝΑΤΑΝ: ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΗΤΑΝ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΟΥ

ΝΤΑΝΙΕΛ ΜΕΝΤΕΛΣΟΝ: ΧΑΜΕΝΟΙ ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΕΞΙ ΑΠΟ ΤΑ ΕΞΙ
ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ

ΕΛΣΑ ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ: ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΟΥΜΠΕΡΤΟ ΕΚΟ: ΧΡΟΝΙΚΑ ΜΙΑΣ ΡΕΥΣΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΚΙΚΗ ΔΗΜΟΥΛΑ: Ο ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ – ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΤΟ
ΛΙΓΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»

ΤΖΙΝΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ & ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΤΟΥΤΖΙΑΡΑΚΗ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΩΝΤΑΣ ΤΗ
ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΗΘΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥΛΑ

ΚΟΛΟΥΜ ΜΑΚ ΚΑΝ: ΑΠΕΙΡΟΓΩΝΟΝ